

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 15. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 25, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-ГО СІЧНЯ 1994. Ч. 15. РІК СІ.

АТЕНТАТ НА Е. МЕМЕТОВА ЗАКІНЧИВСЯ СМЕРТЮ

Київ. — Як подає агентство Ройтер 21-го січня, депутат Верховної Ради Криму з економічних питань, один із головних діячів кримських татар, що підтримував концепцію Криму у складі України, помер від ран, заподіяно на нього агенту. Ескендер Меметов був поранений у Симферополі у вівторок, 18-го січня, коли їхав з охороню своїм автомобілем. Двоє охоронців Меметова загинули на місці, а 10 осіб були ранені, серед них дочка і син Е. Меметова. Самог Меметова оперували негайно у лікарні Симферополю, але він помер у четвер, 20-го січня, внаслідок ран, заподіяних йому нападниками.

Кримські татари, які у референдум підтримували Нікола Баргова, єдиного кандидата, що стоїть за залишення Криму у складі України, побоюються тепер, що смерть їхнього керівника викличе дальші неспокій.

Померла д-р Марія Квітковська

Дітройт, Мич. — Тут 21-го січня померла визначна діячка українського жіночого руху д-р Марія Квітковська. Народжена 19-го грудня 1915 року на Буковині, закінчила у 1936 році в Чернівцях університетські студії з української філософії, а докторат здобула в 1938 році. Одружена була із громадсько-політичним діячем, головою ОЛП-М ПУН — д-ром Ленисом Квітковським, який помер в 1979 році. Після переїзду до США з маленьким сином, д-р М. Квітковська нострифікувала свої студії на університеті у Вейн, Мич. Після закінчення приватних агенцій, суспільної служби, а згодом на становищі директора Відділу порад при міжнародному інституті в Дітройті та як інструктор суспільної клінічної служби в університеті Вейн, — відтак як консультант при Міжнародному Інституті в Дітройті.

Від студентських років присвятила громадській праці. В Німеччині належала до Об'єднання Українських Жінок, а переїхавши до США стала діяльною членкою Українського Золотого Хреста (УЗХ). В 1958 році обрано д-р М. Квітков-

Св. п. М. Квітковська

ську головою УЗХ на цьому пості вона була до 1982 року, коли її іменовано почесною головою. Від 1959 року д-р М. Квітковська була заступницею голови СОУЖО і довгі роки працювала як фахівець у референтурі суспільної служби СОУЖО. Як заступниця голови брала участь у конференціях Міжнародної генеральної федерації жіночих клубів та у Міжнародних конференціях декади жінки, в Мехіко, Копенгагені та в Найробі. 1972 року її обрано «Україною Року».

(Закінчення на стор. 3)

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ НАДАВ ПРЕЗИДЕНТОВІ БІЛЬШЕ ПРАВ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 20-го січня, розпочала працю дев'ята сесія Верховної Ради України. Депутати запропонували розглянути до кінця місяця три бльші питання. До першого бльшого голова Верховної Ради Іван Плющ відніс проблеми економіки і бюджету, боротьбу з корупцією і зловживаннями, виплати пенсій і зарплати працівникам освіти. До другого бльшого — питання виборів у Республіці Крим. Депутати ухвалили рішення про внесення поправки до 114 статті Конституції. Поправка дозволяє Президенту України скасувати акти виконавчих органів влади Республіки Крим у разі їх невідповідності законам та указам Президента України.

Під час обговорення ситуації у Криму постола питання Конституційного суду. Олександр Коцюба повідомив, що постійна комісія з законодавства і конституції підготувала документів 18-ох кандидатур до конституційного суду. Ці пропозиції передали голові Верховної Ради та Президенту України.

До третього бльшого увійшли питання про ядерне роззброєння. Постійним комісіям у закордонних справах та оборони і безпеки доручено до 25 січня підготувати висновок про відповідальність заяви президентів України, США і Росії прийняті раніше постанови Верховної Ради України про ратифікацію Старт-1. Першою заступницею Міністра внутрішніх

справ Валентинів Недригайлової та Служби Безпеки України доручено поінформувати про розслідування справи знищення Михайла Бойчишина.

Депутати ухвалили передавати по радіо повний хід сесії Верховної Ради, а на телебаченні лише репортажі про сесію.

Крім деяких депутатів ставили питання про імені Президента, то і Плющ сказав, що, можливо, комісія з питань законодавства і конституції внесе зміни до закону про Президента і Конституції. Депутатам роздадо проект основних конституційних положень про реорганізацію державної влади і самоврядування при реорганізацію референдуму всеукраїнського референдуму одночасно з виборами до парламенту.

У п'ятницю 21-го січня депутати бльшу частину дня присвятили обговоренню постанови Кабінету Міністрів державної програми приватизації на 1994 рік, яку так і не затвердили. Майже без дискусії ухвалено Лейвий кодекс України та закон про державну таємницю. Ухвалено також закон про порядок в'їзду і виїзду громадян України, який скасовує запис у паспортів про дозвіл на виїзд чи в'їзд для українських громадян.

В п'ятницю, 24-го січня, депутати у постійних комісіях розглянули заяву трьох президентів про ядерне роззброєння та про бюджет на 1994 рік, а 25-го січня розпочнеться наступне засідання сесії.

Президент Казахстану відвідав Україну

Київ (Р. Руденко). — Сюди у четвер, 20-го січня, прибув з офіційним візитом президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв та супроводжуючий його особі. Біль Марієвського палату гості зустріли почесна вісьвова варта та оркестра і привітали. Президент України Леонід Кравчук, виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Юхим Звятицький, міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, інші офіційні особи.

В лютому 1992 року колишній прем'єр-міністр України Леонід Кучма відвідав столицю Казахстану Алмати, де було підписано чотири угоди на рівні урядів та дев'ять угод в два протоколи на рівні міністерств про торговель-економічну співпрацю, участь України в розвитку нафтогазового комплексу Республіки Казахстан, взаємні боргові та кредитні зобов'язання тощо.

Тепер президент України і Казахстану підписали декларацію «Сучасний світ: виклики і небезпеки». В декларації сторони констатували, що в Європі та Азії з'явилися нові виклики і небезпеки: міжнцітні напруження, виникнення «важких безсонь», зовнішні фактори впливу з метою дестабілізації у нових незалежних державах. З огляду на це, президенти особливо високо оцінили затвердження керівниками держав НАТО ідеї «Партнерство заради миру», що сприяє довірі у між державами. Сторони також зазначили в декларації, що останнім часом активізувалися сили, які прагнуть відновити тоталітарний режим. І ця триголова зрозуміла, що Україна і Казахстан обрали шлях до безядерного статусу. Сторони закликали інші ядерні держави уряди поділитися досвідом, сформованим на побудову беззбройного і тривалого світу». Підписано також договір про дружбу і співпрацю між двома країнами у космічній, військової та виробничій сферах.

Післяніс Л. Кравчук та Н. Назарбаєв відвідали Авіаційний науково-технічний комплекс ім. Антонова, де спостерігали виробництво створеного спільними зусиллями науковців України Росії та Узбекистану середнього вантажного літака АН-70. В урочистій церемонії презентації літака взяли

(Закінчення на стор. 3)

Дж. Джексон критикує представника „Нації ісламу”

Нью Йорк. — Негритянський активіст Джесіс Джексон накинувся з критикою на представника групи чорних мусулманів „Нація ісламу” Галіла Абдула Мухаммеда, який виступив 29-го листопада минулого року в неолдзержавному коледжі Кін. Дж. Джексон назвав його наступ „расистським, антисемітським, безчесним”. Г. Мухаммед — один з найбільш близьких відомих негритянського діяча Луїса Фарраха. Г. Мухаммедові, зокрема, належать такі слова: „Ми встановили, що фєдеральна резерва не належить фєдеральному уряду. Фєдеральна резерва належить жидам. Багато наших політиків знаходяться в кулаці в кулаці у жидів”. А в іншому місці свого виступу оратор сказав: „Браття, мені байдуже, що сидить у Білому Домі Річард Ніксон, який вважає, що це місце знаходиться під контролем жидів, які сидять за сєною. Вони контролюють фінанси і впливають на проведення політичного курсу”.

Далі Г. Мухаммед підсхвалює чоттє аудиторії, що негри повинні фінансувати свою боротьбу з жидівською громадою США, яка свого часу сама вважала „Націю ісламу” зневажливою назвою „Нью Йорк хайтангтон”.

Щогу раз Джексон закликав Фарраха дати публічне пояснення щодо виступу його помічника і осудити його.

В АМЕРИЦІ

МИНУВ РІК перебування президента Білла Клінтона у Білому Домі. Проведені напередодні річчій опитування громадської думки показують, що бльшість американців схвалює діяльність Президента. Два опитування цієї газети „Нью Йорк Таймс” і телевізійної компанії Сі-Ен-Ес, друге газети „Ю-Ес-Ей Тудей” і телевізійної компанії Сі-Ен-Ес — показують, що 54 відсотки американців оцінюють працю Президента позитивно. Опитування газети „Волл Стріт Джорнал” і телевізійної компанії Ен-Бі-Сі виявило ще бльший показник — 60 відсотків. „Це зв'язано з добрим станом економіки і деякими досягненнями у зовнішній політиці”, — сказав кореспондент газети „Волл Стріт Джорнал” Роберт Тітер, республіканець, який проводив опитування разом з демократом Пітером Гартом.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ фінансів Ллойд Бентсен, який відвідав з чотириденною візитом Китай, заявив на пресовій конференції, що Пекін погодився допустити представників США на підприємства, які знаходяться в центрі Китаю. Це дозволить підприємству Л. Бентсену, вивантажити в Китай з США товари і продукти, виготовлені в Китаї. Китай раніше погоджувався на подібні візити, але останнім часом відмовився допускати американських візитерів.

З'ЄДНАНИ СТЕЙТІ і Філіппіни повідомили про проведення переговорів щодо військового співробітництва. У переговорах беруть участь головнокомандуючий збройними силами Філіппін Лісандар Абадія і командуючий американськими збройними силами в Тахому океані адмірал Чарльс Ларсон. У 1992 році США окрили свою останню військовою базу на Філіппінах, однак військово-співробітництво двох країн продовжується.

ЗА СЛОВАМИ ПРЕДСТАВНИКА поліційного управління Нью Йорку Лоренса Лоска, погана погода виявилася „найефективнішим поліційним”, бо в ті дні, коли температура різко впала і в місті почалася ожеледиця, показник злочинності впадо до небувало низького рівня. За словами Л. Лоска, „і злочинці, і їх жертви перекуть непогоду влома”.

ЗОВОВ'ЯЗАННЯ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ і Росії не пізніше 30-го травня перенаціли стратегічні ядерні ракети, щоб вони не були спрямовані відповідно до міста обох названих країн, з точки зору політичної і дипломатичної свідчать про значне потепління в американсько-російських відносинах. Саме так прокоментували журналісти на брифінгу у Москві головні пункти декларації, підписаної з Росією. Спеціалісти вважають, що сама схема перенацілення ракет не складна: закладені в оперативну пам'ять електронно-обчислювальних машини набори координат об'єктів у Росії і З'єднаних Стейтх будуть замінені координатами у пустинних районах Саїтового океану. За даними американських спеціалістів, визначено коло 20 таких регіонів.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ заявили, що японці повинні зжити надзвичайні заходи для збільшення частки чужинських компаній на ринку напівпровідників у Японії. За словами японських спеціалістів, Токіо зрівало домоєвність 1991 року, коли побило відкрити частки там чужинських компаній. Представники американської Адміністрації вважають, що Токіо шось придумає, щоб не ускладнити переговори Білла Клінтона і Мідзавабє, запланованих на 11-го лютого. Згідно з даними Департаменту торгівлі США, частка американських компаній на японському ринку напівпровідників не перевищує 18.1 відсотка у третьому кварталі минулого року, що було наслідком несправедливої політики Токіо в імпортно-експортній ділянці.

В ЯПОНІЇ НАЗРІВАЄ ПОЛІТИЧНА КРИЗА

Токіо. — Як інформувало агентство Ассосейтед Пресс, в Японії дішло до чергової політичної кризи. Це сталося напередодні офіційної візити в Токіо секретаря департаменту фінансів З'єднаних Стейтх Ллойд Бентсена. В суботу, 22-го січня, верхня палата японського парламенту відхилила проєкт закону про реформу літній системи, запропонований прем'єр-міністром Морігиро Госокаю. Проти проєкту проголосували 130 депутатів, за — 117. Ця несподівана поразка спричинена тим, що депутати від Соціалістичної партії, яка входить в правлячу семипартійну коаліцію, проголосували проти проєкту.

Прем'єр М. Госокаю відрядив зібрав лідерів партії для консультацій. Він хоче знайти компромісний варіант, щоб з деякими поправками пройти через парламент свій проєкт. Однак не вийшло, що це йому вдалося. Бльшість бльш спостерігачів передбачають, що сіднь коаліції вже не вможлива. Скоріше за все, М. Госокаю доведеться

вимагати розпуску парламенту і нових парламентних виборів. Газета „Асагі” прогнозує подібний спосіб: „Теперішню урядові залишиться жити декілька тижнів”.

Л. Бентсен додав Токіо до точок своєї діалексичної поїздки на прохання президента Білла Клінтона. Фінансовий секретар має намір знову нагадати М. Госокаю відомий список американських вимог. Вашингтон наполягає на безумовному виконанні обіцянок, які дав прем'єр М. Госокаю президенту Б. Клінтону під час його недавньої візити у Токіо. Ці вимоги переважно зводяться до бльшої відкритості японського ринку, зменшені податків на виробників і до деяких інших економічних реформ.

У СВІТІ

НА ТЕРИТОРІЇ Афганістану вишколюють щонайменше 10 спеціальних таборів для дитячої бойовий ісламських терористичних груп з арабських країн, переважно з Алжиру і Єгипту. Шість таборів перебуває під контролем одного з найвпливовіших лідерів муджаддінів, теперішнього прем'єр-міністра Афганістану Гульбєддина Гекматіара. Під містом Джаллябадом знаходиться головний центр бойовиків Заборення і Єгипті ісламської праворадикальної групи Аль-Тавхїд Аль-Джамаїл, духовним вождем яких є шейх Омар Абдел-Рагман. Як відомо, тепер він перебуває під арештом у З'єднаних Стейтх, оскільки має безпосередній зв'язок з терористами, котрі організували вибух у мангетському Саїтовому торговельному центрі у Нью Йорку.

В КАІРІ, ЄГИПЕТСЬКІЙ столиці, почався суд над 19 ісламістами, котрі організували атентат на прем'єр-міністра країни Атефа Седї. У внісдї вибуху бомби, замаскованої поряд з дитячою гімназією, загинула 12-річна дівчинка, 15 школярів дістали поранення. Прем'єр при цьому вилік, 13 притягнути до злочину терористів поліції вдалося арештувати тільки дев'ятьох. Решту судитимуть позоначо. Згідно з єгипетськими законами, всім злочинцям загрозить смертя на шибенці.

В КОЛОМБІЙСЬКОМУ місті Аракаті терористи з наркоматії застрілили інспектора поліції Марієн Естер Лявяду і її чоловіка просто на вулиці міського центру. Того ж дня Колумбійці захопили закладниками двох місіонерів, що є громадянами З'єднаних Стейтх. Цю акцію злочинці проголосили протестом проти присутності на території Колумбії 200 американських військовослужбовців, які приїхали сюди, як офіційно заявлено, „для участі в будівельних роботах”.

У ВІВТОРОК, 18-ГО СІЧНЯ, німецький уряд оприлюднив список завдань, спрямованих на оздоровлення економіки країни і припинення рецесії — найбільшої після Другої світової війни. Програма передбачає гарантовані приватні відсоткові кредити для створення невеликих підприємств, зменшення податків для виробників, а також особливу допомогу для безробітних громадян. Чимало спостерігачів свідчать, що в тому сенсі, що оприлюднення „нової програми дій” має своєю метою відновити захитаний авторитет канцлера Гельмута Коля, який має намір висунути свою кандидатуру на третю каденцію. Популярність німецького керівника зменшилася саме через економічні проблеми і безробіття, яке на заході країни становить 8.7 відсотка, а на сході — перевищує 15 відсотків.

БУНТІВНИКІ, які називають себе салістатами, все ще контролюють ряд районів на півдні Мехіко. Однак вони заявили, що готові розпочати переговори з армійським командуванням про припинення бойових дій. Салістата звернулися з листом до президента США Білла Клінтона і до американського Конгресу, стверджуючи, нібито мексиканська влада використовує американську фінансову допомогу не на боротьбу з наркотизмом, а на „непротолонену війну проти індіанців”. У своєму листі салістата висловили повстання, що мексиканський уряд може не повірити у їхню готовність до мирних переговорів і далі застосовувати збройну силу.

БЕЗРОБІТНИЙ з німецького міста Гамбургу Гюнтер Порхе, який у квітні минулого року поранив ножем відомого югославського тенісисту Міньку Селєч, знову сяде на лаву підсудних. На процесі, що відбувся у жовтні, Г. Порхе засудили до двох років умовно. Цей речень викликав обурення в усьому світі і був потрагатований як виправдані злочини. Тому прокуратура востаннє вирішила провести повторне розслідування. Суд М. Селєча, як відомо, з того часу не брала участі в жодних змаганнях, що до нападку вона, згідно зі світовою класифікацією, була найсильнішою тенісисткою світу.

На сторінках „Веселки” усміхаються праці нової художниці

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Перед нами лист відомого поета і вірника дописувача-співробітника „Свободи” Миколи Щербак, який адресований до редакторки „Веселки” Любові Дмитришини-Часто. Вітаючи її на тому пості М. Щербак пише: „які талановиті мистецькі ілюстрації Еріки Слущкої! І малюнки — розквіти! Передайте мисткин привіт, пошанування і дякування.”

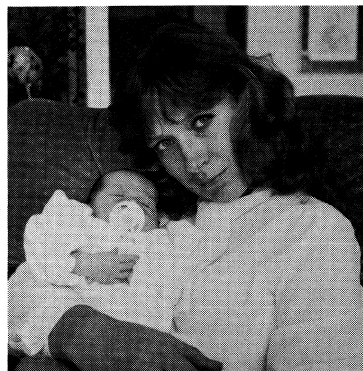
Еріка у своїй скромності ніяк не шукає за призначенням, хоча вони зазначені і так само не дуже багато хоче сказати про себе в часі відвідин редакції „Свободи” з маленьким сином. Як відомо він народився тут в Джерзі Сіті і з ним вона, після швірного перебування в США повернулася додому на Закарпаття, до Ужгороду. Вона народилася в м. Стрїно, на Львівщині, малою переїхала з батьками на Закарпаття. Живе в Ужгороді та працює вже два роки в двохтисячому Дитячому Фонду п. н. „21-й Вік”.

— Скажіть, який був ваш мистецький шлях і чому ви вибрали саме цю ділянку — книжкової ілюстрації?

— У мене все було змалку бажанням рисувати і тому пішла до художнього училища в Ужгороді, а від-

так закінчила Львівський Поліграфічний Інститут. А що мені бльше до душі дрібні речі, то я відповідаю мені особливо книжкова графіка. Люблю також працювати з кольорами.

(Закінчення на стор. 3)

Еріка Слущка з маленьким сином.

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник

FOUNDED 1893

Swoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Swoboda (Int.) 434-0237. USA: (201) 451-2200

Борис УНЧ у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс); (202) 347-8632 (телефон)

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Swoboda"

Postmaster: Send address changes to Swoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на ок \$40.00 на рік, \$22.00 на 3 місяці — \$12.00

Для членів УНС \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00

Чекі i "money orders" виставляти на "Swoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фінансовий хаос у Росії

У „Нью Йорк Таймс“ з 18-го січня ц. р. з'явився обширний допис з Москви доброго знавця Європи Стівена Ерлангера під промовистим заголовком „Застій у Росії спричинив паніку рубля“. Цей „застій“ насправді коріниться у змінливій політичній ситуації — у боротьбі російського парламенту проти президента Бориса Єльцина, — у повлі на політичній арені реакціонера Володимира Жірінського, — у виборі нового парламенту поділеного по рівній частині на прихильників демократичних реформ Єльцина та опозиційний блок комуністів і єдиноєднінців. Ідучи назустріч критикам радикального реформатора економіки Єгора Гайдара — Єльцин позбувся його, але у новосторній політичній ситуації зрікає також міністр фінансів Борис Фіодоров. Коли Єльцин наполягав, щоб він, Фіодоров, залишився в уряді, цей останній поставив за передумову відхід Віктора Герашенка, директора Центрального банку, який самочинно втручається до компетенцій фінансового міністра. У цій атмосфері раптово почала падати вартість російського рубля, — вибухла, як каже Ерлангер, — „паніка рубля“. Коли з початком цього року за один долар платили 1,200 рублів, то друга половина січня знайшла зріст вартості долара до 1,500 рублів і рубель паде далі, спонукаючи спекулянтів платити навіть 2,000 рублів за одного долара, — бо рубель шораз тратьте на вартості.

До цієї гострої фінансової кризи додав несподівано загострення російсько-американських відносин не хто інший, а міністр закордонних справ Андрей Козирев. Він проголосив, що „ситуація вимагає“ збереження у Латвії й Естонії тамтешнього російського війська і що взагалі Росія „має право“ забезпечувати права росіян у новопстворених національних державах, колишніх членів ССРСР. „Нью Йорк Таймс“ подає негайну дуже неприхильну для Росії реакцію американського Уряду на цю заяву Козирева. Виявляється, що президент Клінтон, перебуваючи в минулому тижні у Москві, наполягав на Єльцина, щоб той відкликав російські війська з названих угорі Балтійських країн і Єльцин обіцяв зробити це. Тепер, — інформують, „Нью Йорк Таймс“ — Уряд ЗСА вимагатиме „з'ясування“ заяв Козирева. Це новий поважний клопіт Єльцина. Коли безпосередньо після відлету з Москви Клінтона один журналіст запитав його, Єльцина, чи це мудро „складати всі яйця до одного (американського) кошика“, — Єльцин розумно відповів: „А де є якийсь інший кошик?“ Найбільший атут Єльцина у розріз з опозицією — це підтримка від Америки. Коли ж блакитний овид американсько-російських відносин зачмується — гірша позиція Єльцина на внутрішньополітичному ґрунті Москви. До речі: коли Козирев поручає присутності російського війська „забезпечувати“ нібито порушувани права росіян у національних державах, це то грубий імперіалістичний викрут, позбавлений всякої правди у дієвій дійсності. Яка це дискримінація росіян в Україні, коли повний перший рік її прем'єром був росіянин Вітольд Фокін? Подібна ситуація у країнах Кавказу (Грузія, Азербайджан, Вірменія) і в трьох Балтійських країнах.

Нема причини радити, що Росія опинилася у нових великих фінансових і політичних труднощах. Атмосфера неспокою, зросту економічної мізерії, дорожчесті і безробіття, сприяє зростові впливу екстремізмів. На дорожчесті, безробітті невдоволені простолюди в Росії вирис Жірінського. Одне велике добро у цій новій російській скруті — це нова явна наука для Вашингтону, що небезлісно утворюються ввесь Євразійський континент Росією. Коли президент Клінтон змінив пераційний план відвідин Москви з демонстративним поминанням України, таки стрінувся з Президентом Кравчуком на левовіші під Києвом та тоді підписав у Москві договір трьох держав з прихильними для України заявами, відношення ЗСА до України ніби змінилися. Але почкаймо до березня — як прийматимуть Президента України у Вашингтоні, покажеться, чи це була тільки епізодична чи справжня зміна політики.

Відносини у Москві такі змінливі, — вродже трьох останніх років приносили стільки несподіванок, що неможливо бавитися у ворожбита з якимись прогнозами. Але в інтересі України, щоб Борис Єльцин з усіма його хибами — такі запанував над ситуацією і залишився при владі — хай і з покаріченим рублем.

Україна зустріла наше повернення із ЗСА таким теплом, що годі було й повірити. Буцімто на її просторах нещодавно шаленів мороз близько 20 градусів за Цельсієм. А проте він залишив гіркі сліди на наших хлібних нивах. Понад мільйон гектарів озимини мимерло — то був мороз без снігу, але не без вітрів. Це величезні збитки, бо необхідність переїзяти понищену озимину вимагає не лише значної праці, але й пального та сортового навіанта. Отож, можна сказати, що 1994 рік для нашого народу розпочався не вельми відносно.

А поза цим зима лише налькала морозами — мабуть, хотіла сказати людям, що морози такі ж існують у природі й до них належить бути готовими. Відтак побигли теплі, лагідні дні з густими туманами й дощами, ніби це не зима, а лише друга половина жовтня. Отже збитки на полях компенсуються значним виграшем в опаленні сільських та міських помешкань. Таку зиму називають буржуйською. Сьогодні ця назва сприймається майже сувільською: сама Україна через глибоку економічну кризу відчуває убогого сироту. Адже слово „убога“, на мій погляд, народилося із слів: „у Бога“ — тобто ні від кого, крім Бога, допомоги чекати йй не доводиться.

А він, Господь Бог, виглядає нині для України ласкавим і відночас далеко не сентиментальним батьком: Він і нагірє, Він і багата

Під оцим заголовком появлялася публікація, надвичайно цікава змістом і не менше — своєю технічною формою. Тоді ватаки її „книжкою“, бо вона така маленька, що вміщається у невеличкій кофеті, що як чертвга нормального канцелярського (чи редакційного) листка паперу. На 72-ох сторінках цієї книжечки (так знаєш це публікацію з журналу „Апостолування“ з посвяченням в одному чи кількох реченнях. Це насправді історія Української Католицької Церкви в її датах.

Автор цієї публікації — проф. Василь Ленцик, доктор філософії і доктор теології, найкращий і найбільш авторитетний сучасний історик Української Церкви, покинєно у чотирисотлітньому ювілеї, чому він називає свою „книжечку“ „Рим і Україна“ й у тому коротенькому „Вступі“ знаєть факція свого предмету: нема тут ні однієї строчини фрази, тільки самі факти, прізвища апостолів, напів та ствердження їхніх дід. Автор дуже уже покійному

Киевському єпископу Івану Келдрині, який вважався одним з найбільш авторитетних істориків Української Церкви в її датах. Він і багата

Під оцим заголовком появлялася публікація, надвичайно цікава змістом і не менше — своєю технічною формою. Тоді ватаки її „книжкою“, бо вона така маленька, що вміщається у невеличкій кофеті, що як чертвга нормального канцелярського (чи редакційного) листка паперу. На 72-ох сторінках цієї книжечки (так знаєш це публікацію з журналу „Апостолування“ з посвяченням в одному чи кількох реченнях. Це насправді історія Української Католицької Церкви в її датах.

Автор цієї публікації — проф. Василь Ленцик, доктор філософії і доктор теології, найкращий і найбільш авторитетний сучасний історик Української Церкви, покинєно у чотирисотлітньому ювілеї, чому він називає свою „книжечку“ „Рим і Україна“ й у тому коротенькому „Вступі“ знаєть факція свого предмету: нема тут ні однієї строчини фрази, тільки самі факти, прізвища апостолів, напів та ствердження їхніх дід. Автор дуже уже покійному

Д-р Федір Погребенник, Київ

ФОТО М. ГРУШЕВСЬКОГО В РОДИННОМУ КОЛІ В КРИВОРІВНІ

Був час, коли гудульське село Криворівня над Черемошем називало українським Атенями. На початку ХХ століття в літні місяці воно стало місцем відпочинку і творчої праці багатьох визначних діячів української культури: М. Грушевського, який тут побував собі будинок-вилу, І. Франка, В. Гнатюка, М. Коцюбинського, А. Крушельницького, О. Олеса, Г. Хоткевича, М. Козиряка, Д. Харов'юка, М. Ломаського та багатьох інших. Криворівня з її первозданною природою, горами і долами, полонинами і потоками, із дзвінким Черемошем, а найгірше і самобутньою історично-етнографічною частиною українського народу — верховинами гудульськими — глибоко увійшли у їхнє життя, художню творчість.

Тут, на Гудульщині, в літній час перенесли свою діяльність визначні вчені — члени Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, письменники і громадсько-культурні діячі, тут черпали натхнення для праці на користь всього українського народу. Коли б зібрати в окрему бібліотеку науки і художньої творчості, а також листи визначних людей, які звідси, з-над Черемошу, полинули у широкі світи, що повстали тут, у Криворівні, то, очевидно, вийшло б десятки томів.

Центральними постами криворівнянської науково-творчої громади було триоіварі — М. Грушевський, І. Франко, В. Гнатюк. Якщо діяльність двох останніх на Гудульщині більш-менш відомо, висвітлювалося багатьма дослідниками, то постає М. Грушевський, з цілком зрозумілою причиною, а саме через багаторічне призначення антропологічною комісією науковою його життя і творчість, омилася, замовчувався або шельмувався.

І от треба було аж мені поїхати до ЗСА, щоб натрапити на неопублікований документальний матеріал про М. Грушевського в Криворівні.

НОВИЙ РІК — НОВІ ПОТРАЯСІННЯ

покаже, коли треба. У перекладі, що годі було й повірити. Буцімто на її просторах нещодавно шаленів мороз близько 20 градусів за Цельсієм. А проте він залишив гіркі сліди на наших хлібних нивах. Понад мільйон гектарів озимини мимерло — то був мороз без снігу, але не без вітрів. Це величезні збитки, бо необхідність переїзяти понищену озимину вимагає не лише значної праці, але й пального та сортового навіанта. Отож, можна сказати, що 1994 рік для нашого народу розпочався не вельми відносно.

А поза цим зима лише налькала морозами — мабуть, хотіла сказати людям, що морози такі ж існують у природі й до них належить бути готовими. Відтак побигли теплі, лагідні дні з густими туманами й дощами, ніби це не зима, а лише друга половина жовтня. Отже збитки на полях компенсуються значним виграшем в опаленні сільських та міських помешкань. Таку зиму називають буржуйською. Сьогодні ця назва сприймається майже сувільською: сама Україна через глибоку економічну кризу відчуває убогого сироту. Адже слово „убога“, на мій погляд, народилося із слів: „у Бога“ — тобто ні від кого, крім Бога, допомоги чекати йй не доводиться.

А він, Господь Бог, виглядає нині для України ласкавим і відночас далеко не сентиментальним батьком: Він і нагірє, Він і багата

Під оцим заголовком появлялася публікація, надвичайно цікава змістом і не менше — своєю технічною формою. Тоді ватаки її „книжкою“, бо вона така маленька, що вміщається у невеличкій кофеті, що як чертвга нормального канцелярського (чи редакційного) листка паперу. На 72-ох сторінках цієї книжечки (так знаєш це публікацію з журналу „Апостолування“ з посвяченням в одному чи кількох реченнях. Це насправді історія Української Католицької Церкви в її датах.

Автор цієї публікації — проф. Василь Ленцик, доктор філософії і доктор теології, найкращий і найбільш авторитетний сучасний історик Української Церкви, покинєно у чотирисотлітньому ювілеї, чому він називає свою „книжечку“ „Рим і Україна“ й у тому коротенькому „Вступі“ знаєть факція свого предмету: нема тут ні однієї строчини фрази, тільки самі факти, прізвища апостолів, напів та ствердження їхніх дід. Автор дуже уже покійному

„РИМ І УКРАЇНА“

кошичному парохіві церкві зсв. Юра у Нью Йорку, о. д-рові Володимирі Гавлицькому, що він піддав йому курку схоплювати історію Церкви в її датах із посвяченням кожної діти.

Починається книжечка датою „... Апостолування зсв. Андрія Первозваного серед скитів на побережжі Чорного моря на півдні України“. Піддатю, „1993“ — Апостольська Столиця 18-го червня підпорядкувала Перемиську єпархію прямо Апостольській Столиці. До того часу Перемиська єпархія була під юрисдикцією примапа Польщі у Варшаві, проти чого протестував Владика Перемиський єпископ Іван Мартинюк, вірні з духовенством Польщі і єпископ УКЦВР. У „Закінченнях“ автор радє, що те друге видання „Історії Української Церкви в датах“ повяється у добі відродження державності України та піс-

Як відомо, дружина М. Грушевського Марія була галичанка, з роду Вовковських, споріднена з родиною Калитовських. Саме тому у виллі М. Грушевського у Криворівні збиралися представники кількох споріднених родів: Грушевські, Савицькі і Калитовські, що й зафіксувала одна з фотографій, яку люб'язно подарував до моєї колекції добродій Зіновій Савицький. Я мав велику приємність провести в його родині кілька днів, під час яких Зіновій і його мила дружина Теодозія п'юльвали мною, як рідні. У свою чергу мене випало доповнювати їхні відомості про рід Калитовських, зокрема Серонія, який виступав як письменник, залишив чималу рукописну спадщину.

По-розиному склалася доля зображень на цьому фото людей (полавною в кінці цієї статті). Дружина і дочка Михайла Грушевського були визначними особистостями (дочка Катерина стала фольклористом і соціологом, перекадала з англійської мови, 1939 р. реперсована); С. Калитовський виступав як поет і прозаїк, видав кілька книжечок, залишив неопубліковані спогади про національний рух на Буковині в 1917—1919 роках. Й. Савицький, будучи священником, кохався в музиці, мав домашній хор, разом з дружиною виховав п'ятеро дітей, з яких Людмила Савицька стала громадською діячкою (померла 1953 року на еміграції в ЗСА). Як правило, з родини галицьких священників виходили дітя культури, як і часи і самовидно працювали над поліпшенням долі народи.

Колі говорити про інші фото з Криворівні, то в моїй колекції є фотографія загальною вигляду цього села (дагуеться 1920 роком), а також серію фотоісторично, на якому перед будинком М. Грушевського у Криворівні зняті ті ж особи, а також домашня робітниця господаря (криворівля).

У доборі з Савицького зберігається лист М. Грушевського до Людмили Савицької, датований 14-го листопада 1911 року такою змісту: „Мабуть, не поїдемо, дорога Люблюно, в неділю зазелофону Вам, коли також не до Ворохти, а до Заболотова, з нічлігом у Косові. На Ворохту, як, може знаєте, нема дороги. Писав о. Воланський, що у Криворівні була велика повнь, і нам також трохи шкоди наробила... 14.VII. 1911“

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ Роздуми про світ нашого майбутнього

Зайняті турботами щоденного життя, ми не свідомо цього, що світ у якому живемо, увійшов у нову добу „електронної революції“, позначеної цілою низкою зміст у системі нашого щоденного життя.

Рухи сили електронної революції становить комп'ютер, немовби якого нового технологію керує та запрогає до її колонії своїх щоденних потреб.

Тому, якщо ми маємо невдачі та шкоди, то за них відповідають міста та держави, які не вміють, на жаль, розв'язати расові конфлікти, проблему убозтва, занепад центри наших міст, байдужість творів та самотність людини. Тому замість боротися та захищати наші традиційні форми, слід нам радше вчитися, як користуватися новими засобами технології найбільш дошлідо для потреб щодного людства.

Тут йдеться конкретно про користування красою логікою, ніж людини, а яку становить під сучасну пор безімпровізація логіка комп'ютера. Що ж логіку слід нам запрогати до колонії найбільш складних та вагомих потреб людства нашої планети. З другої ж сторони багато людей, захоплені нашими космічними досягненнями, вірять, що найкращою розв'язкою наших сучасних та майбутніх проблем буде 6 нав'язання контакту з однією із заснованих цивілізацій у всесвіті. Можливо, що такий контакт стане дійсністю вже в наступному тисячоріччі й узгодна цивілізація матиме змогу з нами порозумітися. Але чи вона матиме змогу нам допомогти, в тому слід дуже сумніватися?

Англіський астроном Ф. Гойл висловив, що невдоволення у нас і всесвіті не існує вже таке космічне порозуміння поміж іншими космічними цивілізаціями, у виді електронного „щоденного телефону“, до якого ми будемо могли також колись влучитися та пожити їх, як вони розв'язали свої проблеми, етнологію, технологію та економіку, якою свободою втілюються жителі їхніх планет тощо.

Особисто думаю, що наше людство не може бачити розрхокувати на допомогу від наших далеких космічних суціль (зацікавлені відсилаємо до статті „Людина на змінливій землі“, American Scientist, лютий (січень 1971), але сама свідомість, що ми не самотні у всесвіті становила б для нас велику владу та налію на розв'язку наших проблем у недалекому майбутньому. Тому краще навчитися нам самим хазяйнувати нашою планетою в той спосіб, щоб її ресурси вистачили, не тільки в нас самих, але й для наших нащадків.

Проф. В. Ленцик, коли отримав від нього цю книжечку: поширити його працю до розміру кількасотсторінкової книжки. Маючи те знання предмету, що його проф. Ленцик — замість лаконічного пояснення кожної діти — автор уже дає предивний опис даної історичної події.

Проф. Василь Ленцик живе постійно у Стемфорді, Конн. Він був професором історії у університеті Сітону Голл у Свент Оренджі і професором у коледжі св. Василія Великого у Стемфорді та директором тамтешнього прегатаріо М'юзею, приміщеного в окрему будинок-наліца, що його подарував Музей Владика Василь Лостен. Хо ча проф. Ленцик належить до „сеньйорів“ дієвних членів Наукового Т-ва ім. Шевченка в Америці, проте він не, славити Господа, сильний тілом і духом, має першорядні умовини праці, має в особі Владика Лостена напевне видавця такої книжки, а не книжечки.

Багато змін уже за нами, а це більше перед нами. Але вони, у протязі шопітної багатовікової людєвї становитимуть загрози для людства. Ми, до речі, маємо завжди дивити тенденцію вбачати постійно конфлікти поміж технологією та нашими традиціями, духовними вірностями, причому ми, звичуваючо тек-

Багато того едіало М. Грушевського з Криворівню, Із людьми і природою, у взаємннх, з якими вчений набрався свжих сил, натхнення для праці на користь України.

Здається, що пора відновити оселю М. Грушевського в Криворівні, зробити в ній музей імені цього найвищнього українського історика, якому Гудульщина давала насаду до творчості і благодатні години відпочинку на березі Черемошу...

Покликаючись на НАДІЙНІ джерела в Білому Домі, газета „Нью Йорк Таймс“ повідомила, що сенатор Сем Нанн відкинув пропозицію Адміністрації Клінтона зайняти пост секретаря Департаменту оборони. Газета пише, що цей пост був запропонований С. Нанні ще до того, як Боббі Рей Іменем офіційно повідомив Президента, що відкликає свою кандидатуру. Голова сенатської комісії у справі озброєнь С. Нанн, демократ з Джорджії, вважається одним з провідних цивільних експертів з питань оборони. Він — авторитет серед своїх колег і один з протинників багатьох клінтонівських нововведень в армії. Нанн протестував проти різкого зменшення видатків на оборону і вважає запропонований Білим Домом оборонний бюджет нереальним. „Нью Йорк Таймс“ пише, що призначення Нанна секретарем Департаменту оборони підтримує тільки кандидат на постелі Білого Дому Томас Мілан і високопоставлений порадник Президента Дейвід Герген, а також віцепрезидент Алл Гор. Але переконати сенатора зайняти пост ніхто не зміг.

Багато того едіало М. Грушевського з Криворівню, Із людьми і природою, у взаємннх, з якими вчений набрався свжих сил, натхнення для праці на користь України.

Здається, що пора відновити оселю М. Грушевського в Криворівні, зробити в ній музей імені цього найвищнього українського історика, якому Гудульщина давала насаду до творчості і благодатні години відпочинку на березі Черемошу...

(Закінчення на стор. 3)

Фото М. Грушевського...

(Закінчення зі стор. 2)

На фото, знятому 16-го серпня 1912 року (зліва направо, сидить): М. Грушевський, Павлуся Калитовська (син Ієроніма, пропав під час Другої світової війни), Колоса (Катерина) Грушевська, Марта Савицька; другий ряд (стоять): священник Йосип Савицький, Маринка (Марія) Грушевська, Людмила Савицька, Стефанія Калитовська (сестра Л. Савицької), письменник і громадсько-культурний діяч Ієронім Калитовський, батько поетеси Марти Калитовської, яка 1991 року померла у Франції.

100-РІЧЦЯ УНСОЮЗУ

З нагоди 100-літнього ювілею Українського Народного Союзу, який припадає на 22-го лютого 1994 року, редакція „Свободи” планує видати спеціальне число з цією датою, присвячене світлому минулому Батька-Союзу. Звертаємося до членів Головного Уряду, до всіх союзовців і читачів нашого щоденника з проханням надіслати матеріали для есентуального помпшення у цьому числі. Матеріали прийматиметься до 12-го лютого 1994-го року. — Ред.

Відзначили конгресмена Дж. Трафіканта

Дня 18-го листопада 1993 року делегация, яка складалася з українських активістів з Нью-Джерсі і Вашингтону, відзначила конгресмена Джеймса Трафіканта (Д-Огайо) спеціальною нагородою за його віддану оборону громадських свобод в загальному і заохочення і оборону Івана Дем'янюка зокрема.

Після короткої неформальної церемонії і вручення п'якету Божею Ольшанською, президентом АНЧЕЙН, в конгресовому бюрі, Дж. Трафікант зложив заяву і висвис закондавчу працю в справі І. Дем'янюка. Пан Трафікант пояснив, що він вис резолюцію ч. 2807 — в Палаті 29-го лютого 1993 року резолюцію ч. 132 — в Палаті (яку можна застосувати також в Сенаті) 4-го серпня 1993 року, оскільки до цього дня він не отримав спонсорства, ні підтримки одні від одного зі своїх колег.

Навпаки, він наразив на гостру критику і атаку з їхньої сторони і зі сторони груп, які заступають спеціальні інтереси і котрі в'їдливо нападали на його особу. На щастя, це не вплинуло на його популярність серед виборців, які знову перевертали його до Конгресу.

Резолюція і закон, які запропонував Трафікант, відносяться до жалюгідного і небагатого трактування справи Дем'янюка американським Урядом. Від 1979 Дем'янюка переслідували дорогою судів, відбраним американського громадянства і ув'язненням за неправдивою інформацією, які він подав на імміграційних аплікаціях до Америки. В 1986 році його видали до Ізраїля, де його судили за злочини проти людства, за що йому присудили смертний вирок в 1988 році. 29-го лютого 1993 року, після довгої апе-

ляційної процедури його справи, ізраїльський верховний суд вирішив, що він не був винний, анулював смертний вирок та звільнив його з ув'язнення.

Конгресова резолюція ч. 2807 вимагає від американського Уряду звільнити Дем'янюка і повернути його американське громадянство, а резолюція ч. 132 підтримує ту саму справу в ширшому засязі.

Крім активної оборони Дем'янюка в Палаті Репрезентантів, яка включала висшегадані резолюції і часті особисті виступи на захист Дем'янюка перед колегами, конгресмен Трафікант вистаряв багато не-обхідних документів для оборони на підставі Акту про свободу інформації котрі мають неочінену вартість для оборони Дем'янюка.

В додатку, він два рази їздив до Ізраїля — перший раз в серпні, а другий раз в вересні 1993 року, щоби особисто ескортувати Дем'янюка до дому. По великих таратахах і зволіканнях справи, Ізраїль остаточно випустив Дем'янюка 22-го вересня 1993 року, але не дав йому особистої охорони.

В своєму бюрі конгресмен Трафікант пояснив українській делегации, що для того, щоб його резолюція і законпроект переїшли через обидві палати Конгресу, буде потрібно сильної підтримки від громади. Він дуже наполегливо заохочував всіх об'єднатися у кріпку східноєвропейську коаліцію, в якій звернувши увагу на другорядне трактування американським Урядом натуралізованим громадянам ЗСА, протестувати проти такого трактування і

Дж. Трафікант (посередні) з членами української групи (зліва): М. Базилюк, Б. Ольшанська, Дж. Бреннар і М. Балац.

вимагати від Уряду таких засвоєних прав, які мають громадяни, народжені в Америці. Конгресмен Трафікант радив присутнім розпочати кампанію масового писання листів в тієї справі, щоби поінформувати законодавців про наші погляди і турботи.

Раніше цього дня конгресмен Трафікант, на сесії Палати Репрезентантів, оскаржив Департамент справедливості, що він вчинив

обман, затаюючи перед Дем'янюковими адвокатами ще від 1981 року ті докази, котрі могли б синити депортацію Дем'янюка до Ізраїля. Департамент справедливості грався з життям натуралізованого громадянина Америки! — казав Трафікант. „Американський Уряд без кримінального процесу видав Івана Дем'янюка на смерть до іншої країни. Це була зневага і поличник не лише укра-

їнця, але також і всім натуралізованим американським громадянам”.

Попереднього дня Дж. Трафікант написав листа до президента Клінтона з просьбою призначити незалежного слідчого суддю для дослідження справи Дем'янюка. Цей лист був написаний як реакція і відповідь на рішення 6-го Округового апеляційного суду, в якому стверджено, що „адвокати Бюра спеціальних інвестицій (ОСІ) Департаменту справедливості діяли з безоглядною зневагою до правди”. Конгресмен Трафікант написав у своїй пресовій повідомленні з 17-го листопада 1993 року: „Суд заявив, що його власний наказ депортувати Дем'янюка в 1986 році був несправедливий і причини процедури ролі помилки зі сторони ОСІ, що ривняється судовою обманом”.

Віталью початку контролерів наволо справи Дем'янюка, Дж. Трафікант був єдиним членом американського Конгресу, що відверто турбувався справою. В 1990 році він заявив: „Якщо він лякається зайнятися контрверсійними і непопулярними справами і не може підтримати справ більшості ваших виборців з причини опозиції і пресії груп спеціальних інтересів, то ви не повинні бути членами американського Конгресу”.

У делегации, яка відвідала конгресмена Трафіканта у Вашингтоні, були: Володимир Бондар від організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні, Зірка Бекевич від Ліги Українських Виборців, Микола Прокопович зі Львова, Ігор Гадяк від організації України в 2000 році, Тереса Базилюк, Пестру Матула, Роман Маринovich, директор українських радіо і телепрограм, і Божея Ольшанська від АЧЕЙН.

Ії лагідна настанова у співпраці з людьми причинилася багато до успіху і росту СФУЖО. Вихід її, як невомогої праціванки і великої ідеалетико-патріотичної вілусі шла широка жіноча українська громада. Покинула залишила в смутку невістку і внука. Слний її син помер у 1989 році.

Похоронні відправи заплановані на суботу, 29-го січня, на українському православномому цвинтарі Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, де покійна спочине поруч свого мужа д-ра Д. Квітковського.

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

участь делегатиї РЕС, Узбекистану, президенти України і Казахстану, міністер оборони України Віталій Гаделький, міністер закордонних справ України Анастий Зленко, міністер машинобудування і конверсії Дмитро Черненко.

Л. Кравчук та Н. Назарбаєв зустрілися з представниками преси. Назарбаєв запропонував ідею введення в СНД єдиної грошової одиниці „алтин” і перепунки могли б вільно перетинати кордони в межах СНД. Оби два президента висловилися проти подвійного громадянства, але за розвиток двосторонніх відносин. Наступного дня Назарбаєв відвідав завод „Південний” у Дніпропетровському, де він, колишній працював як гірничий інженер.

Померла...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час IV Конгресу СФУЖО в 1982 році її обрано головою СФУЖО, а в 1987 році її ще раз обрано головою. Від V Конгресу СФУЖО стала його почесною головою. На останньому Конгресі СКВУ д-р М. Квітковська в нагороду за її велику громадську працю отримала грамоту св. Володимир.

Ії лагідна настанова у співпраці з людьми причинилася багато до успіху і росту СФУЖО. Вихід її, як невомогої праціванки і великої ідеалетико-патріотичної вілусі шла широка жіноча українська громада. Покинула залишила в смутку невістку і внука. Слний її син помер у 1989 році.

На сторінках...

(Закінчення зі стор. 1)

Різдяна ілюстрація роботи Е. Слуцької.

що в металі, але не завжди маю до того нагоду.

— Що було першою вашою більшою працею в книжковій графіці?

— Це був віршований роман Івана Козака з гуцульського побуту п. н. „Покута”, що появилася у видавничтві „Карпати”, в Ужгороді. Я зробила до нього сім ілюстрацій і кольорову обкладинку. А тепер працюю над другою частиною. „Покута” — це сумна історія візду наших людед на заробіток до Америки і дуже зворушлива. І дуже переживала, читаючи, і просто плакала зі смутку.

— Чи так переживаєте кожну свою працю, ознайомлюючись із змістом книжки, яку маєте ілюструвати?

— Так, я мушу „вжитися” у зміст, його сприйняти і немов пережити — тоді мої праці вірні та мене вдоволяють.

— Чи можете поінформувати про інші ваші праці?

— Я зробила мистецьке оформлення поетичної антології п. н. „Моя Карпатська Україна”, що появилася у видавничтві „Бокор” 1992 року, під редакцією Івана Ребрюка і з його підсвоявом. Для антології я виготовила напис на обкладинку та виконала ілюстрацію дзвонів, що мється на початку та на кінці книжки. Також я є авторкою мистецького оформлення збірки народних вірвань Федора По-

тушняка, чим дуже пишаюся.

— А як представляється ваша праця у „Веселки”?

— Тут я працюю від літа 1993 року і виконую всі встановлені ілюстрації на першу сторінку на 1994 рік виготовила нову обкладинку до журналу, тепер працюю над встановленими ілюстраціями, з відповідною тематикою, що мінються на обкладинці з місяця в місяць. Крім того, виконую ілюстрації до різних творів.

Ось, погляньте на мої ілюстрації до казки Вольдемара Бонельса „Бджілка в Майі”, яка тепер іде в продовженнях у кожному номері „Веселки”. А це — ілюстрації до віршків та інших текстів...

Переглядаю поодинокі номери „Веселки” і подивляю роботацькість Еріки, а також зрозуміла дитячої психіки. Саме це підкреслюють і критики журналу.

— Для мене найбільше вдоволення в житті і малюванні. Як тільки маю тему і знаю для кого це призначене — можу працювати.

На прощання із редакції „Свободи”, перед поворотом молоді мисткині до рідного Ужгороду, дістаю, а радше „випрощую” у неї рисунок kota з мишкою. На ньому кіт має таке вдоволення „обличчя”, що не можна, дивлячись, не всімхнутися. Не дивно, що її рисунки підходять дітям.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ

100-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

CARNEGIE HALL, NEW YORK

19-го лютого, 1994 року, 8-ма год. вечора

В КОНЦЕРТІ БРАТИМУТЬ УЧАСТЬ:

- Михайло Длбога
— Василь Гречинський
— Павло Плішка (бас)
— Оксана Кровницька (сопрано)
— Микола Сук
— Юрій Мазуревич (перша скрипка)
— Юрій Харенко (друга скрипка)
— Борис Дев'ятко (віола)
— Володимир Пактовська (ольончелі)

Акомпаньатори: Т. Гриньків, О. Литвиненко, О. Стависький, С. Палай

Буде виконана спеціально написана

УРОЧИСТА КАНТАТА Івана Карабія на слова Миколи Руденка

КВІТКИ МОЖНА НАБУТИ В:

Carnegie Hall (212) 247-7800 • УНСОкозі (201) 451-2200 • Сурмі (212) 477-0729 • Арці (212) 473-3550 • Дніпрі (201) 373-8783

ЦІНИ КВІТКІВ:

1st Tier — \$40 • Orchestra — \$30 • 2nd Tier — \$25 • Dress Circle — \$20 • Balcony — \$5

Василь Гречинський, Павло Плішка, Оксана Кровницька, Струнний квартет ім. Леонтовича, Микола Сук, Михайло Длбога

Advertisement for Yulia Tkachenko, a 91-year-old woman, with a cross symbol and text about her life and family.

Advertisement for Irina Chorniy Khoma Melnik, a 70-year-old woman, with a cross symbol and text about her life and family.

ЛІТАК З 229 ПАСАЖИРАМИ, який в четвер, 20-го січня, здійснював рейс з Каіру, єгипетської столиці, до Нью-Йорку, через 10 хвилин після зльоту змушений був вернутися на летовище. Причиною було те, що один з пасажирів, лікар за професією, повідомив залозі, що забув взяти зі собою ліки, котрі він повинен вживати через кожні чотири години у зв'язку з тяжкою хворобою нерво. Без своєчасного застрику хворий не долетів би живим до Нью-Йорку.

ДРОБЕНКО та ПІДДУБНИЙ АДВОКАТИ
25-84 Steinway Street, Astoria, New York 11103
Tel.: (718) 721-2000

— МАЄМО КАНЦЕЛЯРІЮ В УКРАЇНІ —
особисті пошкодження, нещасні випадки, продаж і купівля будинків та квартир, заповіти і спадкові справи в США і в Україні, корпорації та товариства, комерційні та інвестиційні справи, переговори і домовленості з урядом в США/Україні, імміграційні справи.

GRAND HOTEL
До ваших послуг

INDIVIDUAL SPECIAL RATES GROUP
\$65 per person \$55 per person
twin room twin room
includes breakfast includes breakfast

October 1 - March 31

fly with Air Ukraine NY KYV NY 545 00
DIASPORA ENTERPRISES, INC.

Phila: (215) 567-1328 NJ: (201) 731-1132 1-800-487-5324
400 SWIN 20TH STREET - PHILADELPHIA, PA 19103

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ, РОСІЇ, БІЛОРУСІЇ, ЛИТВИ, ЛАТВІ, ПОЛЬЩІ ТА СЛОВАЧЧИНИ.
Кораблем, літаком, Супер-Експресом.

OKSANA INTERNATIONAL TRADE, INC.
1111 East Elizabeth Avenue, Linden, NJ 07036

Повсі інформації телефонуйте: 1 (908) 925-0717

Забудьте пакунки з країною хати в Америці безкоштовно, якщо пакунки важать більше як 40 фунтів. Ділять добу - звоніть до PICK UP SERVICE 1-800-965-7262

STAY AT SOYUZIVKA BUT ENJOY... AT THE granit MOUNTAIN RESORT

ONLY 2 Miles From Soyuzivka

Relax in front of a roaring fire in our Main House or Kyiv Lobby after a day of winter activities here in the snow covered Catskills. Ukrainian Gift Shop will be open upon request.

CALL NOW FOR RESERVATIONS: (914) 626-5641 OR FAX US (914) 626-4688

Soyuzivka Accepts Visa, Mastercard & Amex.

Enjoy our off-season rates!!!

December 19th, 1993 to March 13th, 1994

Operating Hours: Day 9am to 4pm; Evening 7:30 to 10:30pm on selected dates*

YOUR "ADMISSION TO THE PARK" PASS OF \$15 INCLUDES THE FOLLOWING:

- *SERPENTINE SLED RUN — Be seated, lie back and pilot your own sled. You'll slide thru 300 feet of fun filled curves on our snake-like run.
- *SNOW TUBING — The newest sledding sensation with custom snowtubes and a snowtubing lift that returns you to the top... on your snowtub.
- *WAGON RIDES — Scenic wagon rides throughout our picturesque winter wonderland.
- *ICE SKATING — Enjoy ice skating on our outdoor pond or indoor ring. Bring your own skates or rent them from us.

"FUN PARK" ACTIVITIES FOR A FEE (plus applicable State and Local Taxes)

- SKI LEARNING CENTER — Group Ski Lesson and Coaching (2 hours), use of skis, boots and poles, and ski lift and trails for first time skiers \$25
- CROSS-COUNTRY SKIING — Group Ski Lesson and Coaching (2 hours), use of skis, boots and poles, and cross-country loop for first time skiers \$20
- HORSEBACK RIDING — Scenic guided trail rides depart hourly from the Park \$20
- *A SNOWMOBILE RIDES — Experience the thrill of snowmobiling on our private trail \$10
- SKIRMISH-PAINTBALL — Choose your team... and off we go to combat in our snowy wooded terrain \$25

The Winter Fun Park provides a fun-filled time for everyone. Call in advance to RESERVE YOUR PLACE IN THE SNOW

Rent the park For Your Group Or Organization — Call For Details Sunday is Family Day Noon 'Till Closing — \$35 Per Carload

Відбиванкарі УСВТ „Ч. Січ“ — учасник турніру ЮСБВА

У неділю, 5-го грудня, у Воррені, Нью Джерсі, відбувся перший офіційний відбиванкарський турнір сезону 1993/94, в якому взяло участь 10 дружин з трьох штатів — Нью Джерсі, Нью Йорку і Пенсильванії. Як і минулими роками, „Ч. Січ“ була слідиною дружиною, яка репрезентувала українців. Протягом дня ігри проходили у двох рівноярких підгруппах, по закінченні яких відбулися піфналізні й фінальні змагання.

В перших змаганнях „Ч. Січ“ перемогла „А“ - класовий клуб „Берген“ вислідом 15:7, 16:14. В черговій зустрічі „січовики“ виграли з „А“-класовим „Гайс-таваном“ ВК 15:5, 15:9. В третій змаганнях турніру наші відбиванкарі награвали на „АА“ - класових суперників „Дарксайд“ ВК, з яким у завтому посліди-мочому зазнали поразки 10:15, 16:18. В четвертій рунді турніру „Січовики“ репрезентували з „АА“-класовим клубом Нью-Йорк „Такс“ ВК 15:11, 9:15. Саме цей реміс і вирішив долю дальшої участі „Ч. Січ“ в цьому турнірі. Тільки у випадку перемоги з цим клубом українські відбиванкарі могли потрапити до піфналіз. І все таки „січовики“ гідно заре-презентували себе в цьому турнірі, продовжуючи світло-традицію своїх попередників, які протягом останніх 37-ми років здобували для „Ч. Січ“ сотні перемог.

Склад „Ч. Січ“: О. Гладкий, А. Стасюк, М. Завальський, В. Краєць, М. Дулін, Р. Кош, Б. Полянський, О. Пенка.

Жіноча відбиванкарська збірна України в турнірі за Чашу Канади-94

24—28 березня 1994 року у Вінніпегу, Канада, відбу-ється турнір жіночих дружин за Чашу Канади-94. Завдяки ініціативі Любомира Шулякевича, Провід відбиванкарської Федерації Канади запросив на цей престижний турнір репрезентації України. Запрошеною теж збірна ЗСА, тренером якої є Тарас Лєськевич. Точі-р в цьому турнірі брали участь збірні Росії, Японії і Бразилії. На це запрошення жіноча збірна України заслу-жала за свої сенсаційні осяги в іграх за Чашу Європи, в яких здобула бронзові нагороди. В боротьбі за це почесне місце збірна України перемогла репрезентації Росії — 3:0 (сетів), Німеччини — 3:0, Білорусії — 3:1, Румунії — 3:1, Греції — 3:1. В зустрічі за третє місце українці перемогли збірку Італії, теж вислідом 3:1.

Коли взяти до уваги, що після розпаду СРСР це був перший виступ збірної на міжнародній арені, той здобуток заслуговує на увагу. В складі репрезентації України виступають: Т. Львіна, Л. Троцько, І. Тухальська, В. Матушек, Г. Калашнікова, М. Дубиніна, О. Вороніна, О. Коломєць, А. Краєць, С. Сулим. Тренерами збірної є В. Бузаяв і С. Соловйов.

СПОРТОВІ ВІСТІ
Редагує Омелян Твардовський

Ентузіаст української відбиванкарської у Вінніпегу Любомир Шулякевич займається організації допомоги репрезентації України частини покрити кошти перелету з України до Вінніпегу, а також опікою спортсменки в часі їх перебування у Вінніпегу.

„І все ж Україна — вітчизна моя“

Свого часу в колонії „Спортових Вістей“ ми вже задували про ряд чоловічих українських футбольців, у тому числі і про Сергія Юрана, яких зумили переманити в свої ряди росіяни. Недавно кореспондент „Українського Футболу“ Павло Мізенький зустрів Сергія Юрана, з яким провів розмову. Уривки з цієї розмови можуть зацікавити й наших читачів.

— *Близькість наших уболівальників страшно переживають, що ти став виступати за збірку Росії. Хотілося б розставити крапки над „і“ в цьому питанні.*

— Після розпаду збірної СНД, кожний граєць мав право вибрати збірку, за яку він хоче грати. І ще, перебуваючи в Швеції із збіркою СНД, я вирішив, що як українське маю грати за збірку України. З такими думками я й пішов у відпустку. Був у Луцькому у

батьків. Але за два місяці мого відпочинку ніяких контактів з мною з боку Федерації чи особисто Банникова не було. Не зважаючи на те, що телефони — і луцький, і лєбонський — у Федерації були. Потім розпочалися тренінги, „Бенфіка“ під Тетергогом, де мене знайшов тренер збірної Росії Салдин.

Ще до елімінаційних матчів чемпіонату світу, в яких брали участь російські команди, Україна зіграла кілька товариських зустрічей. І що, не було жодних запрошень?

— Абсолютно. Аби Федерація заохотила з мною зв'язатися, мене б знайшли. Але йшов час, я не хотів втрачати його даремно і поїхав до Москви на переговори. А вже іншого вибору у мене не залишилося. Я ж не міг дзвонити Банникові і просити, щоб мене взяли до складу. У мене є якийсь ім'я, гідність. Коли я приїхав на переговори, в них брали участь Колосков, Лужков, представники Федерації футболу Росії. Вони були зацікавлені в мені. Українці ж виявився непотрібні.

— *Багато провідних футболістів з України, скажімо Помазун, Никитов, Онопко, Цимбалар, Канчєльскі, а також такі можливі гравці збірної України як Цвейба та Саленко, грають чи збираються грати за різні збірні Росії. Як ти думаєш, неже основною причиною їхнього вибору є можливість виступати на чемпіонаті світу в ЗСА чи все ж на їхні рішення вплинуло те, що Україна не має своєї „Колосков“?*

— Думаю, що українська федерація просто не докладала належних зусиль, аби зібрати всіх найкращих під прапор України. Аби

українська Федерація серйозно національно на створення сильної збірної до чемпіонату Європи-96, вивчення, що всі названі гравці, і я в тому числі, грали б за Україну.

— *А що говориш тобі з цього приводу і інші українські футболісти, що виступають нині за збірку Росії?*

Чи ж не всі говорили про те, що організаційний процес створення української збірної не є на належному рівні. Ледве не на кожний матч призначається нового тренера, фактично повністю змінюється склад. І справа тут не в прем'ялах, які складається враження, що створюють не першу збірку країни, а юнацьку дружину.

Чи прийняти підданство Росії у зв'язку з тим, що виступають за збірку цієї країни?

— Ні, однак, видно, невдовзі доведеться. До сьогодні цього мені не було потрібно, адже у мене португальський паспорт. Але Україна для мене завжди залишилась рідною державою. Тому було дуже неприємно дізнатися, що в Україні я став чужим. Ми цього року на луцькому адресу я отримав багато листів з погрозами, в котрих була навіть така: „Зрадник у воєнний час — розстріл“. Жаль, що нині справді в українському футболі не найкращі. Але в ірті, що настане час, коли український футбол керуватимуть професіонали, що повернуться до керма збірної Лобановський і тоді всі по-бачать, чого варта збірна України. А вже навіть нині половини Росії складалося українці. Це визна-ня того, що їхня класа вищого рівня, ніж у росіян.

НОВА КНИЖКА • NEW BOOK!
УКРАЇНЬСЬКА ВИШИВКА UKRAINIAN EMBROIDERY
text in Ukrainian and English
ВЕЛИКИЙ ФОРМАТ.
— 275 коломоран інсталяції узори з усіх регіонів України
Ціна: 27.00 USD (включно з пересилкою)
ARKA BOOKSTORE
575 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2S6

EMMANUEL Christian Mission
A Non-Profit Charitable Organization
Добродійна організація

Ми живемо в світі, де мільйони людей не добувають і вмирають з голоду, більша кількість із них, це діти. Бог благословив у великій мірі З'єднані Стейти Америки, і ми з вами можемо допомогти своїм рідним, друзям та близьким.

Християнська місія „Емануїл“ надсилає допомогу для тих хто проживає у колишньому Радянському Союзі. Сотні тонн допомоги направлено на Україну, Росію, Молдавію, Білорусію, Рипабліку, та інші країни колишнього Союзу. Це — ваша допомога. Ми дякуємо за вашу допомогу.

Ви можете відправити посилки, чи зробити замовлення на продуктивні товари для своїх рідних, друзів, близьких, а також для тих, хто має велику потребу в цьому.

Ми відправляємо продуктивні пакети, в ціну яких входить відправка, а також відсилаємо допомогіві посилки, які ви можете адресувати власноручно.

Якщо у вас виникнуть запитання, то ви можете телефонувати по безкоштовному телефону

Tel. 1-800-755-4483

УКРАЇНА 1. Рівне-Оженино 1. А. Костопіль 2. А. Новосолонський 2. Б. Ковель 3. Львів 4. Тернопіль-Збараж 5. Чернівці 6. Житомир 6. А. Бердичів 7. Вінниця-Гнівань 8. Київ-Бортники 9. Черкаси 9. А. Кіровоград 10. Одеса 11. Запоріжжя 11. Б. Синьферополь 12. Дніпропетровськ 12. А. Кривий Ріг 13. Харків 13. А. Суми 14. Маріупіль 14. А. Донецьк 14. Б. Славянськ	МОЛДОВА 15. Бельці БІЛОРУСЬ 16. В-Малишево 16. А. Калінінці 17. Гомель 17. А. Могілів 17. Б. Орша 18. С. Петербург 18. А. Іван-Город 18. Б. Москва 18. С. Петербург 19. Батяск 20. Тихорешць 20. А. Краснодар 20. Б. Іноземці 21. Сибір-Анжерка ПРИБАЛТИКА 22. Нарва СЕРЕДНЯ АЗІЯ 23. Токмак	ГРЕЧКА 5lb 10lb 10lb 24 пак. 5lb 1.5lb-175lb 5lb 2.5lb \$50.00	ГРЕЧКА 5lb Риж Ріжки макаронні Горшчок зелений Бульйон курчячий Перець чорний Цукерки Сухо шокол. мол. Кава Чай \$55.00	СУХА КОВБАСА 5lb 5lb 4 банки 1.5lb-175 lb 1lb 2lb 1.75lb 12oz 200g \$55.00	ЗЕРНОВИ \$20.00 \$15.00 \$9.00 \$14.00 \$28.00 \$25.00 \$38.00 \$25.00 \$30.00 \$18.00 \$20.00 \$25.00 \$14.00	ПРИГОТОВУВАНО \$25.00 \$15.00 \$23.00 \$43.00 \$30.00 \$18.00 \$23.00
--	--	--	---	---	--	---

Степ'як, Богдан: ПИСАНКА
Вірші та казки для молодшого шкільного віку.

Редактор: З. Заворонська
Художник Ігор Бондар

Львів, видавництво „Камінь“, 1993, Львівська книжкова фабрика „Атлас“, стор. 182. Колопоріт ілюстрації, тверда обкладинка, ціна 5.00 дол.

Можна набувати у книгарні Мешканці міста Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% проданого податку.

ЗБОРИ ВІДПІВ УНС

НЕДІЛЯ, 30-го СІЧНЯ 1994 р.

Когова, Н.І. Управа 57-го Відділу УНСозу, Братство св. Петра (Павла), повідомляє всіх членів про загальні річні збори нашого Відділу, що відбуваються 2-й годині пополудня, в домі Українського Горожанського Клубу, при Pulaski Ave., Когова, Нью-Йорк, 10009.

На порядку денного, звіти з діяльності за 1993 рік, доповідь членів про загальні річні збори нашого Відділу, що відбуваються 2-й годині пополудня, в домі Українського Горожанського Клубу, при Pulaski Ave., Когова, Нью-Йорк, 10009.

Унесені і запити та вибір делегатів і заступника на 33-тє Конвенцію Українського Народного Союзу. Присутність всіх членів обов'язкова. — Михайло Савків, секретар.

* ПОСЛУГИ *

КОБЗА ПОСЛУГИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ
Тел. (416) 253-1871
Fax (416) 253-9515

ПАРКА COMPANY
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

* НА ПРОДАЖ *

У Києві! ПРОДАЄТЬСЯ цоїно впродовженна трікмінатна квартира. Ціна для швидкої продажі. За інформаційними звертаннями до Н. Я. 1 (718) 449-3169, Марк

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОУКЛІН, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568